

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۲۶ / ۰۱ / ۱۱

یونس نگاه

تفاوت خانواده جمهوری اسلامی و خانواده‌های مردم

جمهوری اسلامی افغانستان در سال‌های آخر عمرش به جایی رسیده بود که مدیران و مسوولان فلج شده بودند. عده‌ای راستکار و وطن‌دوست بودند ولی هرچه تلاش می‌کردند در سیل آفات و بالاهای تلاش‌هایشان غرق می‌شد. عده‌ای به دزدی، غارت، آدم‌کشی و بلاسازی تا گلو فرو رفته بودند و نمی‌دانستند عاقبت کارشان به کجا خواهد کشید. باقی میان‌حالات درگیر کارهای روزمره و اجرای اوامر بودند. فروپاشی دولت با تمام خطراتش مثل زنگ پایان یک درگیری خونین و استخوان‌شکن بود. آنانی که می‌کوبیدند و آنانی که کوبیده می‌شدند همه از تنفس کوتاه احساس آرامش کردند.

دولت واقعا در مانده شده بود. ولی تراژدی افغانستان این بود که مردم ناتوان‌تر از دولت بودند. حالا به نظر می‌رسد بخشی از حاکمان ایران، کسانی چون پزشکیان، دچار درماندگی شدیدند. اگر استخوان سخت نظامی و ایدیولوژیک و منافع بسیار پیچیده اقتصادی اقلیت حاکم نباشد، ده‌ها هزار مسوول و مامور دولتی از زنگ پایان نفس راحت خواهند کشید.

آقای پزشکیان در مصاحبه امروزش از خانواده‌ها خواسته تا مانع پیوستن جوانان‌شان به اعتراض یا «آشوب» گردند. او دست به دامن خانواده‌ها شده است، همان خانواده‌هایی که کانون این اعتراضات‌اند. آیا در ایران نهاد سنتی خانواده آن قدر قوی است تا پدر یا پدر کلان دستور دهد و جوانان «چشم» بگویند؟ فکر نمی‌کنم قاعده اصلی حاکم بر خانواده‌های امروز ایران چنین باشد. در ایران امروز خانواده عمیقاً متحول شده و آن نهاد از قالب پدرسالارانه جمهوری اسلامی بسیار فاصله گرفته است.

در افغانستان جمهوری اسلامی تحت سرپرستی امریکا انتظارات و برنامه‌های مترقی‌تر از مناسبات حاکم در خانواده‌ها را تبلیغ و پی‌گیری می‌کرد. حاکمان نیمچه فیودال بر سکوی تبلیغ مناسبات لیبرالی نشسته بودند. در ایران مناسبات اجتماعی بسیار پیش‌رفته‌تر از نظام حاکم است. حکومت جمهوری اسلامی ایران در شیوه دولتی‌داری، اقتصاد سرمایه‌داری و در عرصه فرهنگ پدرسالار و مذهبی است. اکثریت مردم که شهرنشین‌اند، خلاف جمهوری اسلامی شیوه فیودالی دولتی‌داری، مناسبات فرهنگی پدرسالارانه و اقتصاد فاسد و غارتگر سرمایه‌داری دولتی را دوست ندارند. در نتیجه فاصله بین مردم و دولت جدی و بسیار عمیق شده است.

مسوولانی چون پزشکیان این را درک می‌کنند ولی درمانده‌اند و راهی برای بیرون‌رفت گشوده نمی‌توانند. اگر آقای خامنه‌ای را پدرکلان و باصلاحیت‌ترین شخص آن خانواده پدرسالار جمهوری اسلامی فرض کنیم، پزشکیان یکی از پدران آن خانواده است و قاعدتاً بسیار باصلاحیت‌تر از پدران خانواده‌های غیرفیودالی جامعه ایران. اما او نمی‌تواند

د پانو شمیره: له 1 تر 2

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیرلو مخکې په څیر و لولئ

فرزندان دولتی‌اش را هدایت کند تا از ستم‌گری، تبعیض، غارت اموال و دارایی‌های ملی، کارگری و مسوولیت‌ناپذیری اجتناب کنند. خود پزشک‌یان بارها در سخنرانی‌هایش از فرزندان دولتی‌اش و کل خانواده حکومتی جمهوری اسلامی شکایت و به ناکامی‌هایشان اعتراف کرده است.

حال او که در چارچوب نظام پدرسالار رییس جمهور است، فرزندان دولتی را هدایت نمی‌تواند، آن‌وقت چطور انتظار دارد پدران جامعه که سال‌هاست قواعد فیودالی و پدرسالارانه را پشت سر گذاشته‌اند، فرزندان خود را «هدایت» کنند؟ آقای پزشک‌یان از من بیشتر اطلاعات و سواد دارد و می‌داند که خانواده‌ها کانون این اعتراضات‌اند و پدران و مادران نمی‌توانند مانع حضور جوانان در جاده‌ها شوند. ولی او کلافه است، تحت فشار و راه‌گمک است.

تحول کنونی در ایران اگرچه پر از درد و خون، ولی بسیار مهم و تاثیرگذار خواهد بود. ایران به سال گذشته بر نخواهد گشت و فردایش حتما متفاوت خواهد بود. مردم ایران در منطقه ما از باسوادترین‌ها، آگاهی جمعی‌شان در سطح امیدوار کننده بالا رفته، و همبستگی اجتماعی نیز آن‌جا عمیق است. این‌ها به گذار جامعه به فردای بهتر کمک می‌کند. آینده ایران امیدبخش است.

انقلاب ۱۳۵۷ ایران بر کل منطقه ما از لبنان تا کابل تاثیرگذار بود. پول و کتاب و تبلیغات و جنگ‌جویان مورد حمایت ایران در سراسر منطقه بازیگران مهم بودند و نقش‌شان بر تحولات سیاسی کشورهای همسایه انکارناپذیر بوده است. حالا تحول کنونی نیز بر منطقه اثرگذار خواهد بود. از همین‌رو و به دلایل شخصی و وطنی ما در افغانستان چشم‌به‌راه خبرهای خوش از ایران‌ایم. می‌خواهیم آن سرزمین زیبا و مردم پرتوان خوش‌بخت و مرفه شوند تا رفاه و آرامش‌شان به منطقه نیز سرایت کند.

آرشیف: نو یسنده در پورتال افغان جرمن آنلاین